

Nehéz év elé nézünk

Miközben a sikerpropaganda arról szól, hogy a 2014-2020 időszakban az agrárágazat és a vidék 212 milliárd forinttal több támogatást kap, addig a számok tanulsága szerint erről szó sincs. Máhr András, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének főtítkárhelyettese a tényeket elemezve azt hangsúlyozta, hogy az EU által meghirdetett szabályok mentén a 28 tagország tételesen lebontott költségvetést fogadott el, amelyek alapján pontosan kiszámolható, hogy mintegy 230 milliárd forinttal kevesebb pénz jut a magyar gazdákhhoz.

A nemzeti költségvetésből beígért nemzeti támogatások sorsa kétséges. A főtítkárhelyettes szerint reális kép alkotásához két fontos tényezőt kell figyelembe vennünk: az egyik, hogyan változik a vidékfejlesztési támogatásokhoz mellé társuló nemzeti kiegészítés, a másik pedig, hogy milyen jogcímenek ígér nemzeti támogatásokat a kormány.

Nézzük először a vidékfejlesztést! A korábbi költségvetési időszakban az uniós forrásokat 25 százalékkal egészítette ki a nemzeti költségvetés, de 2014-2020 között csak 15 százalék lesz a kiegészítés. Ez éves átlagban 23 milliárd forint megtakarítást jelent a költségvetésnek a korábbi időszakhoz képest, azaz ennyivel kevesebbet kapnak évente a gazdák. Mindezek alapján kijelenthető, hogy a magyar költségvetés 2014-2020 között 160 milliárd forinttal ad kevesebbet vidékfejlesztésre.

Az állattenyésztés nemzeti támogatásával kapcsolatban **Máhr András** azt hangsúlyozta, hogy a kormány éves átlagban mintegy 30 milliárd forint többlet nemzeti támogatást ígér. Csakhogy szerinte ebből 8 milliárd forint szemfényvesztés, mert azt a termelők már eddig is megkapták – csak míg eddig uniós forrásból, mostantól már nemzeti forrásból fizetik. Nyilvánvaló, hogy ez a gazdák számára nem jelent többletpénzt. A kormány a 30 milli-

árd forintos keret terhére 8,5 milliárd forint értékben állattól-életi támogatás bevezetését ígéri az anyagokak után. Ez a pénz azonban egyrészt bizonytalan, hiszen előbb az Európai Uniónak kellene jóváhagynia ezt a támogatási jogcímet, másrészt ennek fejében többlet-kötelezettségeket kell vállalniuk a gazdáknak, és az EU által elfogadott és igazolt többletköltségeik mértékéig kaphatnak támogatást.

Néhány állattenyésztési ágazat támogatottsági szintje növekszik ugyan – leginkább a tej-, a juh- és a húsmarhaágazaté –, ugyanakkor bizonyos piaci fejlemények – például a tejkvóta megszűnése, az orosz embargó hatásai és más piaci

zavarok – miatt előfordulhat, hogy ez a többletforrás sok esetben a termelők jövedelemkiesésének kompenzálására sem lesz elég. Ha mindentől eltekintünk, akkor is látszik, hogy a gazdák éves szinten legfeljebb 22 milliárd forinttal kaphatnak többet ezeken a jogcímenek, ami kevesebb, mint amennyit a költségvetés megspórol a vidékfejlesztés társfinanszírozásán. Ugyanakkor éves átlagban 33 milliárd forinttal csökkennek az uniós források (*lásd keretes anyagunkat*). Összességében megállapítható, hogy a mezőgazdaságra és a vidék fejlesztésére 2014-2020 között uniós és nemzeti forrásokból együttesen mintegy évi 35-38 milliárd forinttal, a hét év alatt összesen 235-240 milliárd forinttal költ kevesebbet a magyar állam 2013-hoz képest.

Máhr András annak a véleményének is hangot adott, hogy az állattartásban korlátozottak az uniós támogatási lehetőségek. Mindebből az következik, hogy az a korábban hangoztatott elképzelés sem válik valóra, miszerint minden udvarban egy kocát tartanak. A kisgazdaságok alig-

ha akarják feladni jelenlegi pozícióikat, mivel most az alaptámogatásból és a megtermelt áru értékesítéséből elegendő jövedelemre tesznek szert, ám ha állattartásba kezdenének, akkor a korszerű telephelyek létrehozatalához sok tíz- vagy százmillió forintos beruházásokra volna szükségük. Ezeket a beruházásokat a társas vállalkozások már elvégezték, mert másként nem volna versenyképes az állattartásuk. Tény, hogy a kistermelői állattartás az EU-ban mindenütt, Magyarországon pedig különösen látványosan visszaszorult, a nagyobb, szakosított telepeken koncentrálódik ez a tevékenység.

Jövőre további támogatáscsökkenés várható, ami elfogadhatatlan, mert ezáltal 2015 előreláthatólag rendkívül nehéz év lesz a mezőgazdaságban, mondta a főtítkárhelyettes. Kérdéses, hogy mikor kerülhet sor új pályázatok meghirdetésére. Azt viszont nyugodtan állíthatjuk, hogy 2015 évben nem lesz érdemi kifizetés az új források terhére. Mindez egy olyan időszakban történik, amikor a piaci feszültségek nőnek (ld. tej, sertés), amikor eladhatatlan a meggy, az alma stb., és amikor 20 ezer elmaradott térségben gazdálkodó dohánytermelő helyzete válik kilátástalanná támogatásaik csökkentése következtében.

H. GY.

Egy kis számtan

Az összehasonlítás alapjául a múlt évet kell venni, hiszen ekkorra érte el Magyarország a nyugat-európai uniós támogatások 100 százalékát. Nézzük, hogy alakulnak az uniós támogatások!

1. Közvetlen (területalapú) támogatások

2013-ban az EU-ból 1318 millió euró közvetlen támogatást kaptunk. Ezzel szemben 2014 és 2020 között éves átlagban 1270 millió euró támogatást hagyott jóvá az EU, azaz éves átlagban mintegy 14 milliárd forinttal, a hét év alatt mintegy 100 milliárd forinttal csökken az ezen a jogcímen járó támogatás.

2. Vidékfejlesztés

Az előző hétéves periódusban 3,9 milliárd euró volt a jogcím támogatási kerete, ezzel szemben 2014 és 2020 között mindössze 3,455 milliárd euró áll rendelkezésre. Ez évente átlagosan 19 milliárd forintos csökkenés, azaz a hét év alatt több, mint 130 milliárd forint a különbség.

Jól látható tehát, hogy agráriumunk 2014 és 2020 között összesen 230 milliárd forinttal kap kevesebbet az EU-tól.